

september 2009

YOUth
from youth to you

• checkthat
2009

Eesti Vabariigi Presidendi pöördumine.

YOUth checkthat 2015
from youth to you

Me kõik oleme sulamid erinevatest identiteetidest: kuulume oma peredesse, oma kodukanti, oma hobij- ja ametikaaslaste hulka, oma rahvusesse. Ja kõige tipuna - või ka alusena, kuidas kellelegi - kuulume me loomuliku osana mõne maa või riigi juurde. Nii näiteks olen mina näiteks Mulgimaa elanik, riigiametnik, poliitika, raamatute ja muusika huviline, eestlane ja Eesti kodanik. Täiuslikult tunneb end see, kelles kõik need identiteetid elavad üksteist täiendavas kooskõlas. Ma väga loodan, et Eesti kodaniku identiteet toob kõigile rikastavat rõõmu ja kokku kuuluvustunnet, mis ei küsi rahvust ega erista meid emakeele järgi.

Usutavasti te kõik nõustute minuga, et Eesti tuleviku määrab meie noorte haridus, nende võime teha aastate pärast tarku ja kaalutud valikuid, mis tagavad nii noorte endi kui kogu ühiskonna hea käekäigu. Hariduses ei ole võraid muresid, ei ole jagamist "meie-ks" ja "teie-ks". Õpilane ja lapsevanem ei ole kliendid, kes nõuavad ja saavad koolilt ja õpetajalt teenust. Haridus on meie kõigi ühine asi. Igaühel meist peaks olema oma roll meie nooremate kaaskoda-

nike suunamisel ja harimisel. Me vajame enamat juhuslikku laadi üritustest, kus mõni ühiskonnas tuntud inimene - olgu poliitik, kirjanik või edukas sportlane - käib kooliõpilastele rääkimas oma tööst, elust ja saavutustest. Eesti kool vajab toimivat suhetevõrgustikku, pidevat ja üha tugevamaks muutuvat sidet ülejäänud ühiskonnaga.

Kui riik - ja kui me kõik, igaüks - hakkab käsitlema mitte-eestlasi kui täiesti tavalisi inimesi, meie kaasmaalasi; kui me lõpetame nende kohtlemise erivajadustega inimestena - kelle jaoks on vaja mingit teistsugust poliitikat olgu hariduse, tööhõive või muus vallas -, siis oleme juba astunud pika sammu õiges suunas.

Minu enda noorusaeg möödus Eestist kaugel. Mulle oluks alandav, kui oleksin saanud oma rahvuse, võõrapärase nime ja teistsuguse emakeele tõttu allahindlust keskkoolis või ülikoolis. Vastupidi - ehk just oma teistsugususe tõttu tahtsin olla ka koolis paremate hulgas. See eeldas pingutamist ja enese tõestamist-kehtestamist. Lõimumist, kui lubate, samal ajal säilitades oma kultuurilist identiteeti. Mul, nagu ilmselt paljudel Eestis elavatel venelastel ja teiste rahvuste esindajatel, oli pikkade aastate jooksul mitu identiteeti. Elukohariigi oma ja rahvuslik identiteet. Mõlemaga, eriti rahvusliku identiteediga tuli tööd teha, sest 1970ndate aastate noor eestlaskond ei jäänud kodunt kaugel eestlaseks enam peatse kodumaale naasmise ootuses. Küll aga ei mäleta ma mingit teravat konflikti nende erinevate identiteetide vahel, teisisõnu identiteedikriisi. Ehk oli selle

põhjuseks asjaolu, et mõlema identiteedi aluseks olevad väärtused põhiosas kattusid. Sügav usk vabasse demokraatlikku õigusriiki pigem ühendas neid identiteete. Mistõttu - oma isikliku näite varal - sõandangi soovitada, et vaataksime edasises lõimumise töös vähem inimese rahvust ja emakeelt, ning keskenduda just väärtustele, millele tänapäevane Eesti ühiskond rajaneb.

Meil tuleb loobuda unistusest, justkui peaks integratsiooni sihiks olema kõigi siin elavate inimeste mõtteviisi ja tunnete ühtlustamine, kõigist eestlase tegemine. See ei ole võimalik. See pole ka vajalik, sest ühised ja jagatud väärtused kaaluvad rohkem kui rahvuslik kuuluvus. Mul on demokraatlikult mõtlevala venelase või ukrainlasega palju rohkem ühist, kui sallimatu, dogmadesse kapseldunud või suure juhi suunavat kätt ihaleva eestlasega. Meie peamine väljakutse on säilitada ja arendada soodsat keskkonda, milles igaühel oleks võimalikult lihtne õppida mõtlema ja käituma vaba inimesena, kodanikuna. Ja seda viimast mitte kitsalt kodakondsuseaduse mõttes. Ka eesti rahvas, me kõik veel õpime kodanikuks olemist.

Kui isegi piiratud sõnavabadusega Venemaal on inimesi, kes oma isikliku heaolu, töökoha ja turvatundega riskides kritiseerivad autoritaarsust, kasvavat natsionalismi ja võõraviha ning riiklikku agressiivsust, siis kummalisel kombel napib neil kaasarääkijaid ja toetajaid Eestis. Vähemalt on nende häält eestikeelses arvamusruumis väga vähe kuulda.

**EV President
Toomas-Hendrik Ilves**

SISUKORD:

KARJÄÄR

4 Kuidas alustada eduka karjääri ehitamist?

5–7 Lae teadmistega!
Mitteformaalselt!

8–9 Tauno Vöhmar:
„Tee need asjad, mida sulle meeldivad osutamata kahju teistele.“

10–11 Kirill Safonov:
„Töö kiidab tegijat“.

12–13 Kvaliteetne haridus sinu kodu lähedal – see on võimalik!

14–15 Sõita välismaale töötama või õppima? Kõlab hästi!

AKTIIVSED NOORED

16–17 Lilia Iljina: „Meie peres on sport traditsiooniks.“

18–19 Aasta kinopresentatsioon!
Dokfilimiklubi Ida-Virumaal!

YOUth

from youth to you

checkthat
2009

20–21 Maksa ette või kuidas saab üks inimene muuta sajade inimeste elu paremaks?

22–23 VITATEAM –
ava uusi võimalusi enda jaoks!

24–25 Eesti Seksuaaltervise Liit

26–27 Aktiivsete noorte suhtlemise portaal

FINISS

28–29 KAS SA TEADSID?

30 Järelsõna

31–32 IVNINKI
INFOTABEL

Kuidas alustada eduka karjääri ehitamist?

Võimalik, et sa oled oma elus juba mitu korda veendunud: see, mis ma teen täna, ilmneb homme. Juba täna sa võid kujundada oma karjääri- oma eluteede. Kindlasti sa tahad töötada meeldival, püsival tööil ning saada head palga. Milline oleks sinu töökoht? Mõtle, kelleks sa tahtsid saada lapsepõlves ning millest unistad täna? Millisena sa näed oma elu tulevikus?

Planeerides oma karjääri, püüa järgida neid lihtsaid põhimõtteid - need aitavad sul saada edukaks oma töös:

1. VALI SUUND

Ei ole tarvis valida liiga kitsast spetsialiseerumist. Esimeses etapis tuleb valida kutsetegevuse üldine suund. Tulevikus võimaldab laiem spetsialiseerumine laiemat valikut. Õppides kutseõppekeskuses, kolledžis, ülikoolis- kitsenda enda kutsehuvi- vali kitsam spetsialiseerumine alles siis, kui laiem valdkond on leitud. Nii on lihtsam leida see eriala, mille vastu tõeliselt huvi tunned!

2. JÄRGI OMA SÜDANT

Valides elukutset, õpi tundma ennast, oma soove ja huvisid- leia endale tegevus, mis sulle meeldib. Ei ole tarvis valida elukutset ainult sellepärast, et see on populaarne sinu eakaaslaste seas. Leia see, mis on huvitav just sulle. Psühholoogilised testid ja spetsialiseerunud kirjandus aitab sul välja selgitada, milles oled tugev ja millisele alale sa sobiksid. Samuti on mõistlik saada konsultatsiooni karjäärinõustajalt. Põhjalikumalt sellest saad lugeda Noorte Konsultatsioonikeskuse jaotuses.

3. INIMENE ÕPIB HÄLLIST HAUANI

Kaasaegne tehnoloogia ja teadus arenevad väga kiiresti. Iga päev suureneb inimeste teadmiste ja avastuste maht 2500 trükitektstiga lehekülje võrra. Püüa olla kursis tehnoloogiliste uudistega sinu poolt valitud kutsealas. Külasta profiilikursuseid, -treeninguid, loe kutsekirjandust, suhtle inimestega, kes töötavad sinu valdkonnas, vahe- ta nendega kogemusi. Kindlasti

ära unusta võõrkeeli- kaasaegses ühiskonnas peaks inimene valdama vähemalt 3 keelt, sealhulgas emakeelt.

4. LEIA ENDALE LIITLASI

Suhtlemine sõprade või professionaalidega laiendab su kutseilmaringi tunduvalt. Ära karda suhelda suurema töökogemusega või kõrgema ametikohaga inimestega. Otsi endale vestluskaaslast ka Interneti vahendusel- osale kutsekonverentsides, osale spetsialiseerunud foorumites aktiivselt. Loe regulaarselt profiiliuudiseid, kuid mitte ainult kohalikke, vaid ka välismaiseid.

5. OLE VALMIS MUUDATUSTEKS

Me elame pidevalt muutuvus maailmas. Tööturg muutub vastavalt maailma majanduse vajadustele. On tähtis omada terviklikku informatsiooni sulle huvi pakkuva valdkonna majandusest, sealjuures nii maailma, kui ka regionaalses ulatuses. Sellisel juhul sa saad eelnevalt end ettevalmistada muudatus- teks tööturul.

Valides karjääriredelit, tuleb koguda võimalikult põhjalik informatsioon, sellest kutsetegevuse valdkonnast, mida sa eelistad. Uuri eelnevalt majanduse arenemise ja tööturu perspektiive- millisele kohale võib sinu valitud ametikoht järgmise paari aasta jooksul tõusta/langeta. Tutvu informatsiooniga sinu regioonis eksisteerivatest ettevõtetest, tutvu rohkem nende arenguperspektiividega. ■

Põhjalikku informatsiooni karjäärplaneerimisest võib saada Ida-Virumaa Noorte Info- ja Nõustamiskeskuse veebilehel www.ivnink.org.ee

Viktor Litvinkov
IVNINK

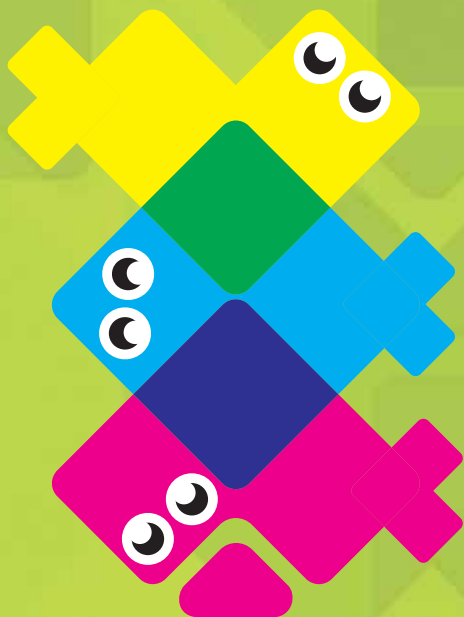
Lae teadmistega! Mitteformaalselt!

Õppimise kolm vaala

Kaasaegses Euroopa aridusterminoloogias on levinud õppimise ja hariduse jaotamine kolmeks: formaalseks, mitteformaalseks ja informaalseks õppimiseks. Kuigi need mõisted ei ole vanad, ei ole selle jaotuse näol tegemist uute suundadega. Tänapäeval saavad enam tähelepanu formaalhariduse kõrval ka mitteformaalne ja informaalne õppimine - rõhutamaks, et õppimine toimub kõikjal.

Eri õpivaldkondade suhteid üksteisesse on kujutatud kõrval oleval skeemil. Sarnaselt kasutatakse Eestis ka termineid kooliharidus (**formaalõpe**), vabaharidus (**mitteformaalne õpe**) ja eluharidus (**informaalne õppimine**).

Formaalõpe

toimub enamasti koolikeskkonnas, mis on õpetamiseks ja õppimiseks ette valmistatud. Formaalõpe on eesmärgistatud, õpetajad on spetsiaalselt ettevalmistatud, sageli kvalifi katsiooniga. Õpieesmärgid seatakse enamasti väljastpoolt, õppimisprotsessi jälgitakse ja hinnatakse. Sageli on suur osa formaalharidusest teatud tasemeni kohustuslik.

Informaalne õpe

on õppija seisukohast lähtudes eesmärgistamata õppimine, mis toimub igapäevaelu situatsioonides, nt perekonnas, töökohas, vabal ajal jm. Sellel on tulemused, kuid need ei ole enamasti õppija jaoks koheselt nähtavad ja neid tunnustatakse harva. Informaalse õppe eest ei anta tunnistust, samuti ei arvestata seda tihti hariduslikel, koolituslikel ega tööalastel eesmärkidel.

Mitteformaalne õpe

võib toimuda väga erinevates keskkondades, mille puhul õpetamine ja õppimine ei pruugi olla ainuke ega peamine otstarve (nt loodus). Mitteformaalne õpe on samuti eesmärgistatud, kuid vabatahtlik. Läbiviijad võivad olla nii professionaalsed koolitajad kui ka nt vabatahtlikud või omaealised. Enamasti iseloomustavad mitteformaalset õpet järgmised tunnused:

- Eesmärgipärasus ja kavatsuslikkus
- Vabatahtlikkus
- Õppijakeskus
- Paindlikkus, kuid struktureeritud moel
- Kättesaadavus kõigile
- Individuaalse ja sotsiaalse õppimise tasakaal

Mitteformaalne õppimine noortevaldkonnas

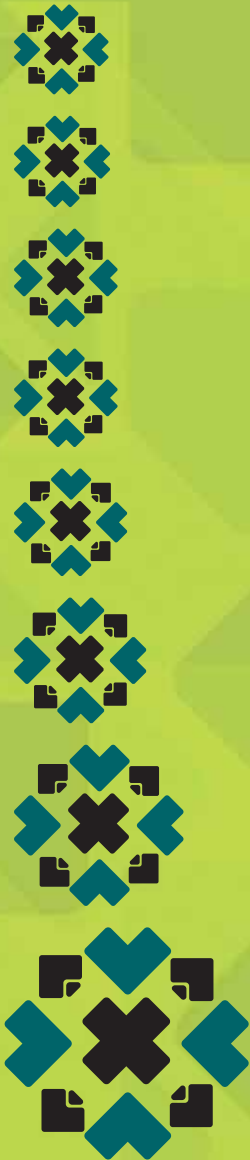
Mitteformaalne õppimine on mitmekesine valdkond. See on õppetegevus, mis on ette võetud teadlikult, eesmärgiga end arendada, uusi oskusi, teadmisi ja kogemusi hankida väljaspool traditsiooniliselt mõistetatavat kooliharidust.

Mitteformaalne õppimine on oluline igas vanuses, eriti aga noorte valdkonnas - väga paljud inimese edasist elu ja otsustusi mõjutavad hoiakud, tõekspidamised ja väärtused kujunevad välja noorena. Mitteformaalne õppimine soodustab maailmapildi ja väärtuste kujunemist ning kodanikuks kasvamist.

Ehkki mitte kõik noorsootöös toimuv ei ole mitteformaalne õppimine, on noorsootöö siiski olulisemaid valdkondi, mis toetab noorte õppimist väljaspool kooli.

Eestis avaldub mitteformaalne õppimine noorte valdkonnas mitmeti: huvikoolid ja huvialaringid arendavad noorte kultuurilise eneseväljenduse ja maailmapildi kujunemist; avatud noortekeskustes ja noorteühingutes tegutsemine toetab noorte omaalgatuse ja vastutuse arengut, võimaldades õppimisvõimalusi kõikidele noortele, olenemata võimetest, oskustest, senistest teadmistest ja rahalistest võimalustest. Samu jooni kannab endas noorte omaalgatuslik tegutsemine registreerimata (sõprus)gruppidega.

www.mitteformaalne.ee

Tauno Võhmar - Jõhvi vallavanem ehk noore, kuid dünaamilise Ida-Virumaa maakonna ühe regiooni juht. Otsustasime uurida lähemalt tema karjääri ja hobide kohta. Intervjuu käigus rääkis Tauno Võhmar palju huvitavat enda eesmärkidest ja väärtustest.

- KELLEKS TE TAHTSITE SAADA NOORENA?

- Soovid ja unistused, mis on olnud nooruses tavaliselt muutuvad. Nagu paljud lapsed tahtsin lapsena olla isa moodi ehk töötada veoauto juhina. Arvasin, et see töö on väga põnev kuna saab käia välismaal ja näha palju huvitavat. Samas on see töö täis ohte, mis muutis seda tööd veel atraktiivsemaks. Lõpetanud kooli elasin iseseisvalt ja võisin ise valida neist võimalustest mis olid. Enne ülikooli sisseastumist arvasin, et oleksin hea spetsialist põllumajanduse valdkonnas.

- KUIDAS TE EHITASITE ENDA KARJÄÄRI? KUIDAS TEIST SAI VALLAVANEM?

- Mina polegi planeerinud enda karjääri, kuid sellega ma sugugi ei taha öelda, et seda pole vaja planeerida. Vastupidi, tahan arvan, et peab võimalikult varaselt mõtlema läbi enda karjääriredelit. Minul on eluteel olnud palju erinevaid võimalusi. Valitsuse valdkonnas ma töötan ainult tänu juhusele. Paar aastat olen töötanud Eesti Gaasi Ida-Virumaa osakonna juhina. 2002 aastal kutsusid sõbrad osaleda valimis nimekirjas, mis on juba võitnud Toila valimistel. Sobivat kandidaati vallavanema koha peale polnud ning nad otsustasid valida mind. Eelvalimiste käigus võtsin vastu otsuse, et hakkam töötama sellel kohal ainult siis, kui tunnen, et see on minule sobiv. 2003 aastal saigi minust vallavanem. Juba 2005 aasta lõpus pakkusid Jõhvi Vallavalitsuse esindajad minule esitada enda kandidatuuri Jõhvi vallavanema kohale. Algul keeldusin, kuid peale läbirääkimisi vallavalitsuse esindajatega ma esitasin enda kandidatuuri. Vallavalitsus tegi valiku minu kasuks ning aastal 2006 sain Jõhvi vallavanema töökoha.

- MILLISED ELUPRINTSIIBID PEATE TÄHTSAKS?

- Enda elus ma järgin lihtsaid ja kõigile teadaolevaid printsiipe. Üks kõige tähtsamatest : „Tee seda, mis sulle meeldib, mis on sulle huvitav ja tee nii, et mitte kahjustada sind ümbritsevat inimest“. See aitab mul saavutada palju tähtsat ning aitab areneda edasi.

**Tauno Võhmar:
„Tee need
asjad, mida
sulle meeldivad
osutamata kahju
teistele.“**

- MILLISED OMADUSED PEAKSID OLEMA INIMESEL, KES SOOVIB ENDA TÖÖD SIDUDA RIIKLIKU SEKTORIGA?

- Kõige tähtsam on jääda inimeseks suhtlemisel teistega olenemata tiitlist ja positsioonist karjääriredelil. Tähtis on leida kompromisse ning arvestada teiste arvamuste ja huvidega. Ei tohi rikkuda lubadusi ning peab mõistma ning teadma kuidas asutada ja pidada töötavat struktuuri, mis oleks võimeline töötama ühe grupina. Ei tasu arvata, et vallavanim teab ja näeb kõike. Minu töös aitab mulle asjatundjate kollektiiv. Üksi pole võimalik saavutada nähtavaid tulemusi arenevas struktuuris.

- RÄÄKIGE PALUN ENDA HUVIALADEST, HOBIDEST.

- Kõige tähtsam neist on töö, kus ma olen enamus enda ajast. Püüan teha seda, mis on minu jaoks huvitav ning tihti tuleb minu teel ette uusi väljakutseid. Vabaajal teen jalgrattasõitu, jooksen,

käin suusatamas. Abikaasaga käime teatris, laps käib basseini, juhtub, et käin minagi koos temaga. Meil on kaks koera, kellega tegelen mina. Peale selle on palju tööd maja territooriumil ja kodus. Meeldib lugeda, viimasel ajal olen lugenud poliitikutest ning olen huvitatud poliitilistest diskussioonidest.

- MIDA MUUD PLANEERITE SAAVUTADA ENDA ELUS?

- Tahaks, et elu oleks edaspidigi täis huvitavaid väljakutseid, unustamatuid elamusi, mitmekülgne ja põnev. Praegusel töökojal ei kavatsen ma töötada elu lõppuni. Mingil etapil ma teen teist karjäärivalikut. Tahaks elada elu nii, et kümnete aastate pärast ei tuleks kahetseda seda, mida olen teinud neil aastail ning ei taha mõjuda halvalt teiste saatusel. ■

Viktor Litvinkov
IVNINK

Kirill Safonov on Mari Adamsoni stipendiumisaaja, kui parim noor tekstiilidisainer. Praegu, olles vaid 24-aastane, on ta edukas moelooja ja disainer, omades oma stuudiot ja kliente. Samuti sai Kirill hiljuti loa töötada koos Fashion TV-ga, saades teise koha noorte rõivadisainerite konkursil SuperNoova. Ida-Virumaa noorte jaoks oli Kirill nõus jagama oma kogemusi ning intervjuus andis mõned soovitused algajatele disaineritele.

- MIKS SA LÄKSID JUST SEDA TEED JA MILLAL SAID ARU, ET SEE ON SULLE ÕIGE?

- Olen sellega tegelenud kogu oma elu. Käisin kunstikoolides ja mulle oli juba ammu selge, millega tegelema hakkan.

- KUIDAS SA OMA EESMÄRGI SAAVUTASID?

- Tuleb öelda, et keegi ei aita teid, peale teie endi ning teie soovi. Tuleb lihtsalt seada endale eesmärk ning püüda selle poole.

- KUIDAS KUJUNES ELU PEALE KOOLI LÕPETAMIST?

- Lõpetasin 12. klassi ning mulle pakuti võimalus sõita Peterburgi. Alguses proovisin sisse saada Kunstiakadeemiasse Tallinnas, sain sisse tasulisele kohale, kuid ma ei saanud endale nii kallist haridust lubada ning sõitsin Peterburgi. Õppisin seal natuke, kuid mulle ei meeldinud ning järgmisel aastal tulin tagasi ning sain Kunstiakadeemiasse sisse tasuta kohale. Tahtsin minna

Kirill Safonov
„Töö kiidab
tegijat”.

õppima moe teaduskonda, kuid valisin hoopis tekstiili. Lõpuks tegelen siiski ju moega. Tekstiili eriala on hea lisa. Kangastest keegi eriti ei jaga, aga mina sain selle ala spetsialistiks.

- KAS SUL OLI KUNAGI PROBLEEME SELLEGA, ET EESTI KEEL EI OLE SINU EMAKEEL?

- Ei. Koolis õppisin ma vene keeles, kuid kuna tahtsin saada kõrgharidust - õppisin eesti keele ära. Ja kahe aastaga saigi keel selgeks.

- TEIE JA MARIANNA KOLESNIK, KES ON KUNSTIAKADEEMIA VILISTLANE, OLETE PROJEKTI MAKI AUTORID. MIS PROJEKT SEE ON JA MILLEKS TE SELLE LÕITE?

- Projekti sisu on selles, et me tegime trükke trikotaažile ja hiljem töötasime välja mudeleid. Alguses olid sihtgrupiks noored, kuid nüüd sai meie projektist äri, see muutus kommertslikust suunast loomingulisemaks. Meil on igasuguseid ideid ja viime neid ellu. Praegu on meil väikesed riiete kollektsioonid, kuid need on orienteeritud laiemale auditooriumile.

- KAS SINU TEHTUD RIIETEL ON ISELOOMULIKE JOONI, MIS ON OMASED AINULT SULLE?

- Mulle meeldib kaunistada kangaid ja oma kostüüme. Ma kasutan alati käsitsi tehtud tikandeid. Väga palju on käsiprintereid riiete peale trükkimiseks ehk midagi on tekstiiliga seotud.

- KUS SAAB SOETADA SINU RIIDEID?

- Minu riideid saab soetada butiigist NuNordik või külastades minu stuudiot kirilldesign.blogspot.com

- KUIDAS MÕÖDUB SINU TAVALINE TÖÖPÄEV?

Üldiselt planeerin ma alati iga päeva ette. Tavaline päev koosneb kohtumistest klientidega ja riiete proovimistest. On vaja käia poodides ning valida kangaid, õhtul pean kindlasti vaatama postkasti. Põhimõtteliselt tavaline tööpäev. Ainult minu oma algab kell kümme, mitte aga kella kaheksast nagu enamustel.

- MIDA PEAB TEADMA TULEVANE DISAINER, KES KAVATSEB MINNA ÕPPIMA KUNSTIAKADEEMIASSE? KAS VÕID ANNA PAAR SOOVITUST?

- Esiteks on vaja olla enesekindel, et kooli sisse saada. Isegi kui sa ei oska eesti keelt, on vaja lihtsalt otsustada sinna minna, sest õppima võetakse mitte keele, vaid sinu karisma pärast. Keeleõppimise pärast ole vaja muretseda, tähtis on see, et sa oskaksid seletada oma ideid ja miks on just see eriala see, mida sa tahad õppida. Samuti ei tohi karta eksperimenteerimist, sest Kunstiakadeemia lõpetanud inimeste seas on vähe neid, kes tegelevad hiljem sellel erialal, mille nad lõpetasid. Praegu läheb moe-teaduskonda õppima väga palju noormehi ja tüdrukuid. Lihtsalt paljud tahavad sinna sisse saada ega ei tea, milleks neile seda vaja on. Arva-

takse, et kui noormees läheb moodi õppima, siis ta saab kuulsaks ja tüdrukud hakkavad ta ümber tiirutama, kuid see ei ole päris nii. Kui minna moe-teaduskonda, on tähtis osata ömmelda, seega tuleb võtta õmblemise kursuseid (naerab).

- KAS MOE KARJÄÄRREDELIL TÕUSMISEKS VAJA VAID TEADA, MIDA TAHAD NING SELLE JAOKS PALJU TÖÖD TEHA VÕI ON SEE VAID JUHUS?

- Kui on soovi ja sihikindlust, kui tead, mille poole püüded, siis midagi juhusliku ei ole. Kõik sündmused hakkavad toimuma loogilises järjekorras. ■

*Dmitri Nedopjokin ja
Ellina Grizodub*

koopros

Kvaliteetne haridus sinu kodu lähedal – see on võimalik!

Kindel on see, et karjäär algab haridusest. Me otsustasime küsitleda Ida-Virumaa noori elanike, kuidas nad hindavad hariduse taset meie regioonis. Kas on tingimata vaja minna teistesse linnadesse ja riikidesse, et saada kvaliteetset haridust? Kas Ida-Virumaal pakutav haridus vastab meie regiooni tööturu nõuetele?

Elmisel aastal lõpetasin Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse Tarkvara ja andmebaaside halduse erialal ja tahtsin väga jätkata õpinguid, mis oleksid seotud saadud erialaga. Nagu ka palju noored, seisin ka mina valiku ees, kas on vaja minna pealinna, et saada kõrgharidust või tuleb otsida selliseid võimalusi oma kodulinna. Vesteldes karjäärinõustajatega ning teiste huvitavate inimestega, uurides paarkümmend kodulehekülgesid, sain aru, et meie linnas on loodud kõik vajalikud tingimused kõrghariduse saamiseks minu erialal. Nii sain sisse Tallinna Tehnikaülikooli Viruma Kolledžisse Informatika erialale, millel õpin ka praegu. Meie kolledž on kaasaegne õppeasutus, kus võib saada kõrgharidust kuuel erialal: Toot-

mistehnika ja tööstusettevõtlus, Informaatika, Kütuste tehnoloogia, Tootmise automatiseerimine, Ehitustehnika, Energiatehnika. Õppeajaks on kõikidel erialadel 4 aastat. Õppetöö toimub vene ja eesti keeles. Kolledži lõpetamisel antakse valitud erialal rakendus-kõrghariduse diplom. Diplom on analoogne sellele, mida saaksid, kui õpiksid Tallinna Tehnikaülikoolis Tallinnas. Meie kolledžis töötab Tallinna Tehnikaülikooli avatud ülikool nende jaoks, kes tahavad saada vaba õpet. Soovija saab ise valida õppeaineid ning teha endale individuaalset õppeplaani.

Tahaks eriti märkida meie kolledži õppejõude - need on kogenud, teadlikud ja oma tööd armastavad inimesed. Paljud nendest omavad ka teaduskraadi. Üliõpilase, kes õpivad hästi, saadav 1000 krooni ulatuses stipendiumit. Samuti on võimalus saada nimelist stipendiumit. Üliõpilastel, kes elavad väljaspool linna, on õigus taotleda sõidu kompenseerimist.

Mõned arvavad, et õpingud meie kolledžis on rasked, kuna on palju distsipliini kõrgemas matemaatikas ja tehnilises füüsikas. Mina ütlen nii, kes usinalt ja kaua õpib, sellele allub ka kõrgem matemaatika. Tehes öeldule kokkuvõtet, tahan pöörduda abiturientide poole - mõelge väga hästi enne kui hakkate kohvreid kokku pakkima. Kas on ikkagi vaja ära sõita?

Anton Diev

Minu jaoks on kvaliteetne haridus teadmised, millega saab tulla igasse ettevõttesse tööle, rääkida erinevate inimestega igal teemal. Kvaliteetne haridus on teadmised, mis aitab sul saada tööd igas firmas, seega olla konkurentsivõimeline tööturul. Haridus on kvaliteetne, kui sa võid saavutada sellega elus kõik, millest unistanud oled.

Praegu õpin Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuses ning arvan, et saan piisavalt kvaliteetset haridust. Õpin eriala, mis mulle meeldib ning millega tahan siduda oma tuleviku. Peale kutsehariduskeskuse lõpetamist kavatsen jätkata õpinguid Virumaa Kolledžis. Mulle tundub, et kõrghariduse saamine on tähtis tulevase spetsialisti konkurentsivõimekuse jaoks tööturul.

Ja üldse arvan, et kõrghariduse saamine kodumaal, Ida-Virumaal, on täiesti võimalik.

Dmitri Matvejev

Kas on võimalik kvaliteetne haridus Ida-Virumaal? Arvan, et jah, on võimalik! Miinuseks on ainult see, et erialade valik on Ida-Virumaa õppeasutustes väike, võrreldes teiste kutsesõpet ja kõrgharidust pakuvates asutustes Eestis. Ja võib-olla eriala saamine eesti keeles Ida-Virumaal ei ole siiani päris kõrgel tasemel. Muidugi sõltub palju inimesest endast, tema soovist õppida ja midagi elus saavutada.

Nina Sviridova

Praegusel ajal tekkis selline situatsioon, et palju noored tormavad õppima pealinna, oma kodust kaugemale. Ning paljud seletavad seda sellega, et kvaliteetset haridust Ida-Virumaal on võimatu saada. Kuid mina saan kindlalt öelda, et see on võimalik, kuna ise olen saanud maineka õppeasutuse diplomit, kus loenguid lugesid kõrge kvalifikatsiooniga õppejõud (Tartu Ülikooli omad), oma kodukohas.

Tänapäeval peaaegu kõik kõrgharidust pakuvad õppeasutused, mis on pealinnas, omavad oma filiaale ka Ida-Virumaal, seepärast pole erialade valik kuidagi väike. Õppida oma kodu lähedal on kasulik eriti majandusliku poolepealt, arvestades kurikuulsat majandusliku kriisist.

Dina Batrakova

Kui mõelda selle teema üle tõsiselt, siis kvaliteetse hariduse saamine väljaspool oma kodukohta on väga kallis ning mitte igäüks võib seda endale lubada. Õppides isegi tasuta kohal, on vaja kusagil elada, iga päev süüa ja riietuda. Kas aitatavad vanemad või tuleb leida töö. Sul isegi antakse kvaliteetset haridust, kuid tuleb mõelda, kas sul pole võlgu ja millal saaks magama minna. Olen väga kolledžite poolt Ida-Virumaal, mis pakuvad väga head haridust, mis vastab tööturule, ning õppe kutseharidusasutustes vastab kõikidele vajalikele normidele. Kellel on teadmisi ja võimalusi, las lähevad õppima Tartu, Tallinna, isegi välismaale, ja tulevad tagasi spetsialistidena, kes omavad teadmisi ja teiste maade kogemusi, ning arendavad oma regiooni ning aitavad oma inimesi.

Nelli Kuldmaa

Selline mõte meelitas juba paljusid kõige ootamatutesse seiklustesse ning pörkanud kokku iseseisva eluga. Ühelt poolt on see hea. Ületades raskusi, mida toob elu võõral maal, muutub inimene tugevamaks. Tähtis on, et jätkuks tee peal jõudu, kannatust ja häid inimesi.

Kultuur ja inimesed on erinevates riikides erinevad. Selles veendusin ma ise, töötades Küprosel kolmes erinevas linnas 8 erineval tööl 2,5 kuu jooksul. Olin animaator (pidasin hommikust õhtuni hotellis meelelahutusliku programmi), kassapidaja kasiinos, tõlkija turismibüroos, ettekandja ja fotograaf baarides, restoranides ja ööklubides. Isegi võtsin osa miitingust seriaali „Tõtt varjab valet” jaoks, mis tuleb eestrisse vene telekraanidesse sel sügisel. Jäi veel poolteist kuud. Mis mind ees ootab, ei tea. Tean, et on vaja teenida elatiseks raha, kui hakkab inglismaal õppima. Sinna sain õppima poliitika ja rahvusvaheliste suhete kursusele Astoni ülikoolis.

1. Kõige parem on otsida tööd läbi tutvuste või Interneti. Saada kasulike tutvusi, et saada

**Sõita välismaale
töötama või õppima?
Kõlab hästi!**

nõuannet, võib näiteks adressil facebook.com.

2. Parem on töötada seal, kus on pakutakse tasuta elamiskohta või sõita seltskonnaga, et elamiskoha üürimine oleks odavam. Üksinda on hea kellegi juurde elama minna. Tähtis on lugeda kuulutusi venekeelsetes ajalehtedes.

3. Nõuannetõsisteletütarlastele, kes söidab välismaale tööle: ärge minge tööle ettekandjaks, kui kuulate sõna „konsumatsioon”. Konsumatsioon seisneb selles, et tuleb minna klientide,meeste, juurde ja nendega suhelda, et nad ostaksid sulle jooki. Igast sulle ostetud joogist saad 5 eurot. Ja nii on võimalik öö jooksul teenida rohkem kui 50 eurot.

4. Kui töö ei meeldi või tundub raske - pea vastu vähemalt nädal. Näiteks mina kahetsen, et ei jäänud tööle animaatoriks. Mind peatas see, et tööpalk oli kaheteistkümne tunnise tööpäeva jaoks väike. Hiljem sain aru, et oskused, mida võiksin seal saada, on palju väärtuslikumad.

5. Ära karda pöörduda abi saamiseks. Alati on inimesed, kes aitavad. Nad on läbinud samu raskusi, ainult mitu aastat tagasi. Nad tunnevad riiki palju paremini kui sina ja saavad anda nõuannet, kus üürida odavamalt elamiskohta või kus leida tööd.

6. Pöördu nõuannete saamiseks, kuid ära looda omakaspüüdmatu abi peale ja ära usu igat sõna. Parem on küsida nõu erinevate inimeste käest, siis tekib tõeline pilt juhtunust.

OTSUSTASIN MINNA TÖÖTAMA KÜPROSELE? TEIL TULEB TEADA, ET:

- vene keelt kõnelev töötaja on kuldaväärt, sest suur osa turiste on Venemaalt;
- Limassoles kuulete palju rohkem vene keelt, kui mingis teises Küprose linnas;
- saare kreekapöolel ei ole türklasti;
- Küprose elanike usuks on õigeusk;
- on raadio ja ajalehed vene keeles. Eriti jäi meelde ajaleht „Popka”, milles kirjutatakse uudiseid ja kuulutusi ostust, müügist ja üürist;
- augustis jõuab temperatuur +52 kraadini, vihmaseid päevi on aastas umbes 20;
- talvel on mägedes, mille kõrgus on umbes 2 km, suusalaskmised, samal ajal kui mere ääres on +25;
- „siga, siga” tähendab „tasakesi, tasakesi” ja iseloomustab Küprose elanike elustiili. Nad kunagi ei kiirusta, elavad ja naudivad elu, päikest ja saare ilu, samas kui turistid ja investitorid toovad neile tulu. ■

Soovin teile head uut õppeaastat ning jõudu nendele, kes siirdus välismaale.

Irena Rihkrand

Lilia Iljina on noor sportlane Ida-Virumaalt. Mõned viimased aastad on ta elanud Otepääl, kus tegeleb intensiivselt suusaspordiga. Te kindlasti teate, et Otepää on Eesti talvepealinn? Noorteajakirja Youth! toimetuse otsustas saata korrespondendi Otepääle, et professionaalse sportlase saavutustest parem ettekujuus saada. Tavaliselt nimetatakse selliseid inimesi lootustandvateks. Kuid Lilia mitte ainult ei anna lootust, vaid ka saavutab kõige paremaid tulemusi.

Kuidas sul tekkis soov tegelda suusaspordiga?

Meie peres on sport traditsiooniks. Minu vanaema oli esimene naine Kohtla-Järvel, kes sai tiitli „Nõukogude Liidu meistersportlane“ jalgrattaspordis, aga vanaisa oli tema treener. Minu vanem õde lõpetas spordikooli ning sai Eesti juunioride tšempioniks suusatamises. Mu isa töötab nn noorte riskirühmadega ning usub, et sport on üks peamisi rehabilitatsioonivahendeid noorukite jaoks. Nooruses mu ema tegeles kergejõustikuga ja kannab Eesti meistri tiitlit 3 km jooksus.

Alates neljandast eluaastast olen tegelnud sportvõimlemisega, olen osalenud erinevatel võistlustel. Loomulikult võtsin aktiivselt osa oma kooli spordielust Illukal. Kehalise kasvatusõpetaja kutsus mind treenima kooli

Lilia Iljina: „Meie peres on sport traditsiooniks.“

spordimeeskonda, kus paljude teiste spordialade hulgas oli ka suusatamine. Koolis õppides võtsin esimest korda osa suusavõistlustest. 15 aastasel kutsuti mind treenima suusaspordikooli Otepääl ja nüüd ma jätkan

tegemist suusatamisega professionaalselt. Neli aastat tagasi kolis kogu meie pere Ida-Virumaalt Otepäälle - nüüd on meil võimalus aktiivselt spordiga tegelda, ilma et peaks kodust kaugemale sõitma.

Sinu elu on tihedalt seotud spordiga. Kuidas näeb välja professionaalse sportlase elu?

Iga päev tõusen kell kuus, võimlen ja lähen seejärel spordibaasi, kus läbin meditsiinilise kontrolli. Sest sportlane peab hoolikalt jälgima oma tervist. Igal hommikul treener mõõdab mu pulssi, mulle tehakse elektrokardiogramm, kontrollitakse kaalu ja muid tervisenäitajaid. Kõik need andmed salvestatakse spetsiaalsesse arvutiprogrammi ja analüüsitakse. Seejärel lähen tagasi koju, kus isegi saan veel mõnda aega magada. Pärast hommikusööki algab treening, mis kestab tavaliselt üle kahe tunni. Ja nii kolm korda päevas. Kindlasti on oluline järgida päevarežiimi, õigesti toituda ning jälgida kehakaalu. Suusataja kehakaal peaks alati olema kontrolli all. Kui kehakaal on liiga väike, siis treeningul või võistlusel väsid kiiremini. Kui kehakaal on liiga suur, tuleb liikumiseks teha suuremaid jõupingutusi, mis samuti väsitab. Treenida tuleb aastaringselt - isegi suvel. Kord aastas saavad sportlased lubada endale lühikese puhkuse, mis kestab kuus nädalat. Ja isegi puhkuse ajal peab sportlane säilitama oma vormi.

Millised on sinu senised saavutused?

Mul on spordis üsna palju saavutusi. Kui ma 15 aastalt suusaspordiga tegelema

hakkasin, võitsin Eesti karikavõistluse esimeses etapis esimese koha. Üldises arvestuses tulin kolmandale kohale. See on väga hea tulemus. Osalesin Eesti meistrivõistlustel sprinterijooksus ja jäin neljandaks - kolmandast kohast jäid puudu sekundi murdosad. Alates eelmisest kevadest treenin Kristiina Šmiguni isa Anatoli Šmiguni juures. Olen talle väga tänuulik toetuse, professionaalsuse ja pühendumise eest oma armastatud tööle.

Milliseid kõrgusi kavatsed veel vallutada? Millal näeme sind olümpiamängudel?

Septembri keskel lähen kaheks nädalaks Austriasse - seal treenime mägedes 2000 meetri kõrgusel. Mida kõrgemal merepinnast viibida, seda raskem on hingata. Just selliste treeningute abil mägedes saab sportlane kopsse suureks koormuseks ette valmistada. Oktoobris lähen Soome, sedapuhku polaarjoone taha. Tegelen

seal intensiivse treeninguga. Järgmistel hooaegadel plaanin täita normatiivid, mis on vajalikud Eesti Suusakoondisesse saamiseks. See annab mulle võimaluse osaleda Maailmakarikavõistluste ühel etapil, mis sellel aastal toimub Eestis. Loomulikult olen valmis osalema ka Sotši olümpiamängudel, mis toimuvad 2014. aasta talvel.

Mida tahaksid soovida meie ajakirja lugejatele?

Tahan noori üles kutsuda rohkem spordiga tegelema. Kahtlemata on professionaalse spordiga tegelemine kallid, aga kui teil on võimalik hommikuti joosta või regulaarselt basseinis ujumas käia, siis kasutage seda võimalust. Sest sport mitte ainult ei aita parandada tervist, vaid ka tõstab tuju, soodustab füüsilist ja vaimset arengut. Aga noortele sportlastele soovin edu, uusi saavutusi ja sportlikke võite! ■

Viktor Litvinkov
IVNINK

NO POPCORN

**Vaata ja muuda
DokFilmiklubi**

**Aasta
kinopresentatsioon!
Dokfilimiklubi
Ida-Virumaal!**

Juba 2009.aasta septembrist planeeritakse Ida-Virumaal dokfilmiklubi aktiivne areng Jõhvi Noortekeskuses ning teistes noortekeskustes, mis liituvad ideega.

MIS ON DFK?

DFK liikumine algas Tšehhi Vabariigis ning selle nimetus oli One World Film Clubs, olles projekti One World in Schools (Eestis - Vaata ja Muuda) osana. Nimetus One World pärineb samanimelisest filmifestivalist, mis on pühendatud inimõiguste küsimustele ning mida viiakse läbi igal aastal Prahas. One World on Euroopa üks kuulsamatest dokumentaalfilmifestivalidest.

Projekti One World in Schools eesmärk - dokumentaalfilmide kasutamine koolides, selleks et nende abiga laiendada kooliteemasid, õpetada noori suhtuda teistesse kultuuridesse sallivalt ja rõhutada kuivõrd tähtis on inimõiguste tähtmine. Selle jaoks on loodud DFK- Dokfilmiklubid. Antud idee sündis tänu õpilaste ja õpetajate positiivsetele arvamustele, kes avastasid, et tänu dokumentaalfilmidele muutub õpiprotsess palju sügavamaks ja huvitavamaks. Aja jooksul selgus, et kui eakaaslane soovib vaadata filmi vabal ajal, siis filmi mõju muutub palju tugevamaks ja teema huvitab noori tunduvalt rohkem. Sellepärast otsustati 2003.aastal Tšehhi Vabariigis proovida filmide laenutamist noorukitele, kes hiljem näitasid filme peale õppetunde klassikaaslastele, õpetajatele ja teistele

huvilistele. Lisaks filmide läbivaatamistele algasid klubi organisatsioonid teisi üritusi läbiviimist - arutelud, eksootilise toitu degusteerimine, materjalide andmine, näitused ja muu sidudes seda konkreetse filmiga.

Tšehhi noored korraldavad ka kinofestivale - maratoneid, kus publik vaatab nädala või terve öö jooksul mitmeid omavahel seotuid dokumentaalfilme. Loodi traditsioon ning filmi arutlusele hakati kutsuma „eksperte“- inimesi, kes on filmitemaatikaga lähedalt tuttavad, kellele noored võivad esitada küsimusi. 2005.aastal laiendati projekt Slovakkiasse ning kahe aasta pärast viidi sarnaseid üritusi läbi ka Rumeenias ja Ungaris ning alates 2009. aastast ka Eestis.

MIS KASU ON DFK-st?

Dokumentaalfilmide abil näitame noortele salliva suhtumise vajadust erinevate kultuuride vahel, inimõiguste kaitsmise ja arenevatele riikidele abi osutamise tähtsust.

- Me pöörame noorte tähelepanu avatud, salliva ja demokraatliku ühiskonna väärtustele, aidates neid oma arvamuste ja sotsiaalteauste tekkimisprotsessis.

- Esitame tõendeid ja informatsiooni juba toimunud ja toimuvatest inimõiguste rikumistest.

-Anname oma panust eelarvamuste, rassismi ja ksenofoobia kadumisse.

-Laiendame noorte inimeste silmaringi.

**DFK KINOPRESENTA-
SIOON TOIMUB JÕHVI
NOORTEKESKUSES
16. OKTOOBRI KELL
17:00. KLUBI FILMIDE
PRESENTAATIONID
TOIMUVAD KA
IDA-VIRUMAA
RAAMATUKOGUDES!**

“Kõige parem hetk on see, kui film lõppeb ja saal jääb surmvaikseks. Kõik istuvad paigal ega suuda ennast liigutada. See film liigutas neid ja meie, linastuse korraldajad, oleme samuti liigutatud. Me oleme vastutavad teadlikkuse tõusu eest, oleme teinud midagi väga tähtsat. Mitte midagi ei asenda tunnet, et tänu sinule on umbes 40 inimest järsku mingist probleemist teadlikud. 40 inimest, kes sellest hetkest alates muudavad oma arvamust.” ■

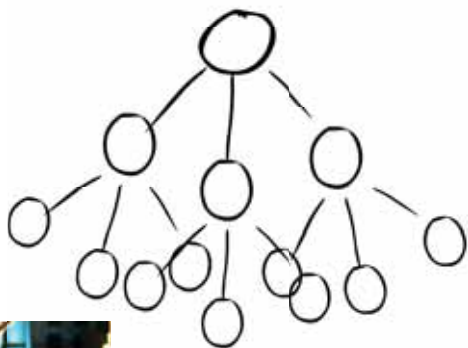
**Marek Mikulasek,
DFK korraldaja Tšehhist**

Eelmise ajakirja väljaannes oleme tutvustanud filmi „Ole ise heategu algataja - Pay It Forward“. Noored, kes on vaadanud seda filmi, rääkivad ainult positiivsetest emotsioonidest. Vähesed aga teavad, et see liikumine eksisteerib reaalses maailmas ja on üks suurimatest USA-s. Vähem tuntud kuid ikkagi laialt levinud on see liikumine Suurbritannias, Iirimaa ja Kanadas. Neis riikides teevad inimesed teineteisele hulgaliselt heategusid.

Maksa ette või kuidas saab üks inimene muuta sajade inimeste elu paremaks?

PAY IT FORWARD

jätkunud raha sõidupileti ostmiseks või klassiõde ei saanud hakkama matemaatika ülesannetega. Tänuks makstakse teile mingil viisil tagasi. Isegi sõna „aitäh“, mis on öeldud südamest ja soe naeratus päästetu näol võib olla parimaks vastutasuks.

„Ette maksmise“ liikumine peab silmas natuke teist tänuavaldamise viisi. „Kolm heategu teistele inimestele“ ehk aida kolm inimest selles, milles nad on abitud. Need võivad olla ette planeeritud teod või spontaansed soovid. Selle asemel, et võtta vastu

MILLES KONKS?

Kaasaegses maailmas oleme harjunud saada midagi vastutasuks osutatud teenusele.

Kuid kui tehakse heategu, aidatakse või päästakse halvast olukorras -vastutasu ei oodata. Näiteks kui sõbral on läinud katki auto, vanaisal ei

tänu sõnad pakkuge teistele jätkata ahelat ehk teha midagi head kolmele inimesele. Sel viisil heade tegude tsükkel ei peatu teil aga liikub edasi ning kasvab kui lumepall.

VAU! SEE ON LAHE! MIDA PEAKS TEGEMA?

Et osaleda liikumises lõika välja selle lehekülje teine pool- kaart, mil on kirjas „Залати вперед - Ole ise heategu algataja“. Nüüd, teinud heategu ühele kolmest valitud inimestest, räägi liikumisest ja pakkuge jätkata ahelat. Kui käeall pole kaarte, püüdke seletada liikumise ideed. Me oleme kindlad, et Sinul tuleb see välja.

Kui te tegite midagi teise inimese jaoks tähtsat, ta müistab teid sõna pealt. Ei piisa piirduda kolme heateoga+ te saate neid teha nii palju, kui tahate. Kaarte saate võtta Jõhvi Noortekeskusest või printida välja Ida-Virumaa Noortekogu kodulehelt.

Selle projekti eesmärgiks on teha midagi tähtsat miljonite inimeste elus, mitte jagada kaarte. See ongi põhjuseks sellele, et osalejaid ei registreerita. Meie eesmärgiks on osutada reaalselt tuge teistele nii, et neil oleks soov

jätkata ahelat. Kui teil on soovi jagada enda kogemusi „heategude algatamises“, külastage Ida-Virumaa Noorte info- ja nõustamiskeskuse kodulehte. Juhul kui te otsustate kirjutada enda edu lood, olge maksimaalselt aus enda ja teistega ning mõelge enne, et kas te ikka olete aidanud seda inimest. ■

Lisainfo www.groups.google.com/group/ivnk

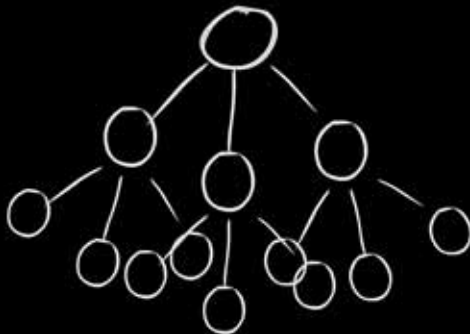
„Paljud kardavad mõelda, et maailma saab muuta. Maailm pole sugugi halb, arvavad nad. Neil on raske võtta vastu muutuste ideed, kuna nad on harjunud sellega, mis on. Nad tõstavad enda käpad püsti ning kaotavad kõike. [...] See on raske. Peab tähelepanelikult vaatama inimeste peale ning kaitsma neid kuna nad tihtipeale ei tea mida nad tahavad ja mida neile on vaja. See on justkui juhus, et teha korda midagi rasket ehk täiustada inimest..“

Trever Makkini, „Ole ise heategu algataja“ liikumise asutaja

„On tulnud kätte aeg, et teha panus maailma arengusse. Milleks me muidu oleme siin?“

Stive Djobs, Apple Computers asutaja

PAY IT FORWARD

Ole ise hea tegu algataja

Занятому вперед

Tänapäeva maailmas pakutakse noorte kolossaalne võimaluste valik enda ideede teostamiseks ja aktiivse arengu toetamiseks.

Mie organisatsioon VITATEAM toetab aktiivselt noorte kodanikuharidusprogrammi „Euroopa Noored“ (YiA). Noored, kes jõudsid juba kasutada selle võimalusi, märkavad järgmiseid tugevaid külgi:

- hea kättesaadavus
- osalemine programmis nõuab minimaalseid finantse
- programmi projektides saadakse teoreetilisi teadmisi, mis kohe praktikas tugevdatakse
- projektid aitavad ennast leida ning silmaringi laiendada
- programm annab projektide kaudu kogemust ning võimaldab ideede realiseerimist
- programm annab võimalust suhelda noortega teistest Euroopa riikidest

VITATEAM – ava uusi võimalusi enda jaoks!

Kogemusega noored räägivad, et programm ei ole ühekülgne ning pakub erinevaid võimalusi noorte arendamiseks ja puhkamiseks. Rahvusvahelistes noortevahetustes või vabatahtlikus teenistuses (EVT) osale-

mine õpetab meeskonnatööd, annab keelte praktikat (mitte ainult inglise keele), annab võimaluse mineviku analüüsida ja enda tulevikust mõelda, viib uute inimestega kokku, uued tutvused, arendab suhtlusoskusi (kuna erinevates kultuurides on erinevad kombad) ja annab rohkem enesekindlust.

Need, kes juba võtsid programmi Euroopa Noored projektidest osa, soovivad seda ka neile, kes:

- tahavad leida endas uusi külgi
- ei ole veel end elus täpselt leidnud
- tahavad kompleksidest lahti saada
- soovivad reisida
- omavad palju huvitavaid ideid, aga ei oma raha nende realiseerimiseks.

Tähtsaim on see, et programmi osaks ei ole raske saada. Selleks on vaid vaja olla aktiivne noor inimene vanuses 13-30aastat ning peab kindlasti tundma huvi elu vastu.

Kui keegi otsustab kasutada programmi võimalusi, siis meie organisatsiooni kogemusega töötaja, Natalja Mahnova (natalis.m@hotmail.com), annab hea meelega igale noorele kvalifitseeritud abi ning konsulteerib, kuidas kõik toimuma hakkab ning mida tuleb teha. Need, kes ei mõista veel, mis nad soovivad ja oskavad, võivad julgelt kontakti võtta meie karjääriplaneerimise konsultandiga - Ilona Ignatuhhinaga (gilona@hotmail.com). Kui aga mõtled välismaale sõidust ning seal elukogemusi ja oskusi saada, mis tööturul kasuks tulevad, siis kirjuta meie EVT alaprogrammi konsultandile - Jekaterina Gvirdzhishvilile (katennyork@gmail.com).

Soovitame teil jälgida infot meie organisatsioonist ja projektidest veebileheküljel www.vitateam.ee.

Programmi Euroopa Noored kohta saad rohkem infot siit: www.euroopa.noored.ee

«Hello to everyone. My name is Žiga Šubic, I come from Slovenia, and in the middle of May 2009 I started to work in VITATEAM in Narva as EVS volunteer. I decided like that as I wanted to learn Russian language and work in organization connected with youth work.

After some bureaucracy I found myself in Tallinn airport, half asleep (as I left from my home at 4 in the morning), and then I saw girl with my name on paper waiting for me. After giving me some general information about Estonia, she put me on bus and sent me to Narva. Then I started to look around and I noticed, Tallinn actually look pretty much the same as I imagined cities on the north of

Europe. Well, but still a bit different, or I could say a lot different as Ljubljana, the capital of Slovenia. After arrival to Narva I was taken to apartment with look of 60s :-))) , where I live. In the next few days guys (well, actually all of them, except one guy, are girls) showed me around Narva and they introduced me to VITATEAM activities. It is funny that people here are much like people in Slovenia. I mean physically and by behavior. The biggest difference is that in Slovenia you are almost each day in some cafeteria, restaurant or bar drinking or eating out. Here this is not so common. Also cafeterias and bars are in Slovenia everywhere; here you must know where they are to find

them. The weather first few weeks was really bad, and daylight from 3 am-24pm. It was nice to sleep without curtains... After a month in Narva I went to Russian language course in Moscow for 3 weeks, and there was really great.

I have much more to write, but there is not enough space left, so I wish you to have a nice time and good luck.»

Žiga Šubic - vabatahtlik Sloveeniast

Eesti Seksuaaltervise Liidu (ESTL) visioon, missioon, väärtused ja eesmärgid

Eesti kui riik, kus kõik inimõigused, sealhulgas seksuaalsed ja reproduktiivsed ja õigused on ühiskonna poolt tagatud; kus iga inimese seksuaalsus ja erinevus on tunnustatud; kõigil inimestel on vabadus teha informeeritud valikuid ning igapäev on võrdne ja vaba ligipääs seksuaal- ja reproduktiivtervisealasele informatsioonile ja teenustele.

MISSIOON

ESTL on mittetulundusühing, mis on pühendunud kõikide inimeste, seal-

hulgas haavatavate gruppide seksuaalsete ja reproduktiivsete õiguste edendamisele, reproduktiiv- ja seksuaaltervisealase informatsiooni ja kvaliteetsete teenuste kättesaadavuse tagamisele.

VÄÄRTUSED

- ESTL usub, et seksuaalsed ja reproduktiivsed õigused on rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigused ning et need peaksid olema tagatud kõikidele inimestele.

- ESTL püüdleb soolise võrdõiguslikkuse poole ja võitleb soolise diskrimineerimise vastu, kuna ebavõrdsed võimalused ohustavad suurel määral isikute, peamiselt naiste, heaolu, tervist ja inimõigusi.
- ESTL väärtustab ideelist mitmekesisust ja peab oluliseks noorte ja HIV-ga inimeste osalust organisatsiooni juhtimises ja tegevustes.
- ESTL peab vabatahtlikku tegevust keskseks jõuks oma eesmärkide saavutamisel. ESTL on orienteeritud koostööle kogukondadega, valitsus- ja valitsusväliste organisatsioonidega ja doonoritega.

EESMÄRGID

- tõsta reproduktiiv- ja seksuaaltervise alase harituse taset, tagada sel-lealaste teabematerjalide olemasolu ja nende kättesaadavus,
- tutvustada tänapäevaseid kvaliteet-seid kontratseptsioonimeetodeid ning tagada nende kättesaadavus ja senisest laialdasem kasutamine,
- anda liikmetele võimalus informatsiooni vahetamiseks ja koostööks kohalike ning rahvusvaheliste organisatsioonide ning erinevate elukutsete esindajate vahel, ühendada aktiivsed ja missioonitundega inimesed

ning anda neile võimalus anda oma panus pereplaneerimise ja seksuaalkasvatuse alal,

- parandada tervishoiu-, haridus- ja sotsiaaltöötajate reproduktiiv- ja seksuaaltervise, õiguste ning pereplaneerimise alaste teadmiste ja oskuste taset,
- parandada raviteenuste ja nõustamise kvaliteeti,
- mõjutada seadusandliku ja täidesaatva võimu poliitikat pereplaneerimise, seksuaalkasvatuse ja elanikkonna reproduktiivse tervise ja õiguste valdkonnas,
- teadvustada poliitikuid hetkeolukor-rast reproduktiiv- ja seksuaaltervise ja õiguste valdkonnas,
- nõustada noori seksuaalkasvatuse ja pereplaneerimise teemadel,
- tõsta noorte nõustamiskeskustes pakutavate teenuste taset. ■

Anton Dijev
Ida-Virumaa Piirkonnajuht

Tel.: +372 55 660 420
e-post: anton@lightlove.eu
www.lightlove.eu,
www.amor.ee

Aktiivsete noorte suhtlemise portaal

test ja loomeelust meie re-
gionis ning meie ideed, mis
lähemal ajal realiseeruvad,
on ka väga tähtsad.

Alates Ida-Virumaa esi-
mesest noortefooru-
mist tekkis kontakti
hoidma grupp noori, kes
olid huvitatud ja soovisid
teha midagi põnevat ja ka-
sulikku. Nii tekkiski idee
luua Ida-Virumaa noorte in-
foportaal.

KONKURSID

Osale erinevates konkursites ning pane proovile Ida-Virumaa noored, luues oma konkursi.

Esmärt oli luua suurt ja mahukat portaali, kuhu mahuksid kõigi valdade ja linnade noored, alates Avinurmest kuni Narvani välja oma tegemisi kajastama ja tegema seda kõike koos. Oluline on see, et portaal on kolmes keeles, näitamaks, et Ida-Virumaa noored ei tunnista keelebarjääre ja suudavad nautida koostööd ning hoida oma maakonda.

Projekti juhib MTÜ Aita-Abivajaja, partneriteks on MTÜ Kultuuriveski ja Narva Noored Noortele.

Meie meeskond tegeleb igasuguste vajalike asjade korraldamisega. Projekt annab võimaluse rohkem ja rohkem teada saada üritus-

The screenshot shows the website 'Sinuga.ee Ida-Virumaa Noorte Infoportaal' in Internet Explorer. The browser address bar shows 'http://www.sinuga.ee/'. The website has a navigation menu with categories: Meie, Projekt, Meeskond, and Foorum. Below the menu is a list of news items, each with a green button for more information.

Meie	Projekt	Meeskond	Foorum
Esileht			
Konkursid			
Uudised			
Uudised välismaalt			
"Mis? Kus? Millal?" Eestis			
Noored			
Ida-Virumaa			
Informatsioon			
Galerii			
Videoklipid			
Kasulikke lingid			
Partnerid			
Arhiiv			
KKK			
Kalender			
Kuu inimene			

News items visible on the right side of the page:

- Tere tulemast portaali www...**
- Eesti Läkuluskindlustuse Fond sai valmis lükulusõnnetuse korral (www.lkf.ee)**
- Eesti Üliõpilastekondade Liidu juhatus baaskoolitus**
- Valisükooli minevaid tudengeid ähvard jäämine**
- Uuring: õpilased eelistavad lõunaks ma...**

Me vajame seda noorteportaali, et edendada elu siin-Ida-Virumaal. Meie noored peavad saama üksteisega sõpradeks, et teha koos üritusi jms. Läbi projekti

me saame näidata, et integratsioon on hea asi, sest kaotame suuremad lahkeliisid tekitavad tegurid. See on väga hea idee ühendada erinevaid rahvaid. Me ju

elame ühes riigis, me oleme erinevad ja tahame head elu. Seega alustame iseendi muutmisest.

Minu meelest internetiportaali Sinuga projekt peab välja tulema väga huvitava, informatiivsemaks, meeldivaks ja vajalikuks noorte jaoks, eriti meie regiooni (Ida-Virumaa) jaoks.

FOORUM
Suhtle Ida-Virumaa noortega erinevatel teemadel ning leia mõttekaaslasi.

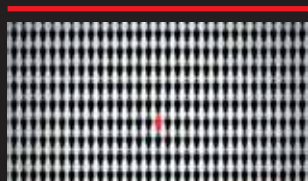
Aga selle projekti edu ja efektiivsus 100%-selt sõltub noortest inimestest ja nende aktiivsusest.

**Ole alati kursis Ida-Virumaa viimaste sündmustega !
Lisa ja kommenteeri uudiseid !**

**Tule Sinuga.ee meeskonda ning anna oma panus Ida-Virumaa arengusse.
Huvi korra võtta ühendust sinuga@sinuga.ee .**

Meie portaali leiate www.sinuga.ee.
Nelli Kuldmaa

KAS SA TEADSID

Kui Te oleksite üks miljonist Hiina elanikust, siis Teie ümber on **1300** sarnast inimest.

Hiina saab varsti suurimaks **inglise keelt** rääkivaks riigiks.

25% India elanikkonnast on kõrgeima IQ tasemega- seda on rohkem kui Ameerike Ühendriikide elanikke kokku. Tõlge: Indas on rohkem **tarku lapsi**, kui Ameerikas lapsi kokku.

Kümme kõige nõutumamat ametit aastal **2010** ei olnud veel **2004.**aastal olemaski. Täna sel päeval valmistatakse õpilasi ette töökohtadeks, mida veel ei ole olemas, kasutades tehnoloogiasid, mida ei ole veel leiutatud, et lahendada

probleeme, mida me ei pea veel probleemideks.

Ameerika Ühendriikide Tööturuministeeriumi hinnangute kohaselt on **tänapäeva õppijal olnud 10-14 töökohta, kui ta on 38-aastane.**

Üks töötaja neljast töötab oma töökohal vähem kui aasta, üks töötaja kahest on selles ettevõttes olnud vähem kui viis aastat.

Kaheksast Ameerikas abiellunud paarist üks tutvus eelmisel aastal Interneti teel.

MySpace sotsiaalsõrgus on **üle 200 miljoni** registreeritud kasutaja. Kui MySpace oleks riik, siis see oleks suuruselt viiendal kohal Indoneesia ja Brasiilia vahel.

Kõige laialdasemalt internetiühendusega kaetud riik on **Bermuda. Ameerika Ühendriigid asuvad 19ndal ning Jaapan kohal 22.**

Me elame astmelise kasvu aegades. Iga kuu tehakse **31 miljardit** päringut Google otsingumootorit kasutades. **2006.aastal** oli päringute kogus **2,7 miljardit.**

Kellelt küsiti neid küsimusi enne Google sündi?

Esimene SMS saadeti 1992. aasta detsembris. Tänapäeval saadetakse ja saadakse ööpäevas rohkem tekstisõnumeid, kui maakeral on inimesi.

Kui palju aastaid kulub erinevatel meediakanalitel, et luua 50 miljoni inimesega auditoorium?

Raadio - 38 aastat;

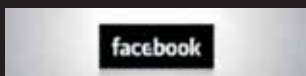
televisioon - 13 aastat;

Internet - 4 aastat;

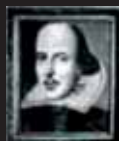

iPod - 3 aastat;

Facebook - 2 aastat.

Internetiga ühendatud seadete arv **1984.aastal oli umbes 1000; 1992.aastal rohkem kui miljon; 2008.aastal rohkem kui miljard.**

Tänapäeval inglise keeles on rohkem kui **540**

000 sõna - seda on 5 korda rohkem kui Shakespeare'i ajal.

Hinnangute kohaselt pakub ajaleht New York Times nädala jooksul rohkem informatsiooni, kui 18nda sajandi inimene sai kätte oma elu jooksul.

Hinnangutekohaselt genereeritakse sel aastal **4 eksabaiti (4x10¹⁹) unikaalset informat-**

siooni. Seda on rohkem kui viimase 5000 aasta jooksul kokku.

Uue tehnilise informatsiooni maht kahekordistub iga kahe aasta tagant. Tudengite jaoks, kes alustavad 4 aastalist tehnilise kraadi saamist, tähendab see seda, et pool sellest, mida nad õpivad esimese aasta jooksul, on selleks ajaks aegunud, kui nad lõpetavad oma õpingud.

Samal ajal kui lugesite seda teksti, sündis Ameerikas

67 last,

Hiinas 274 ja

395 beebit Indias;

694 000 laulu laaditi arvutisse illegaalselt.

**MIDA SEE
KÕIK
TÄHENDAB**

ajakirja veebiversiooni. Kutsume noori osalema uue noortele suunatud elektroonilise ajakirja ettevalmistamisel ja väljaandmisel. Kui sulle pakub huvi ajakirjandus ja on ideid ja mõtteid, mida soovida jagada oma eakaaslastega, tule ja osale ka selles projektis!

Käesolev projekt on ellu viidud Euroopa Liidu (Euroopa Ühenduse) programmi Euroopa Noored toetuse abil.

Noorteajakirja Youth kolmas väljaanne on ette valmistatud aktiivsete Ida-Virumaa noorte osalemisel.

Erinevate eesmärkide ja huvialadega noored tulid kokku, et valmistada ette esimene Eesti noorte ajakiri, mis oleks korraga nii eesti kui vene keeles. Noorteajakirja Youth toimetuse tänab Sergei Ridalit, Ilona Ignatuhhinat ja noorteorganisatsiooni VITATEAM, samuti Ireena Rihkrandi, Viktor Litvinkovi, Dmitri Nedopjokinit, Ellina

Grizodubi. Eriliset täname meie tõlkijaid ja korrektoreid: Nelli Kuldmaa, Triinu Pääsik ja Tiina Kõõnnemägi; tänu ka meie disainerile Mihhail Smolinile.

Projekt, mille raames noorteajakirja välja sai antud, hakkab lõppema. Meil on plaanis kirjutada uue projekti, et saaksime ka edaspidi jätkata noorteajakirja väljaandmist veebis, elektroonilisel kujul. Aadressil www.noorte.info leiате nүүд käesoleva

Selle ajakirja sisu ei pruugi kajastada Euroopa Ühenduse, Euroopa Noored Eesti Büroo või noorteajakirja Youth toimetuse seisukohti. Projekti osapooled ei kannu vastutust projekti sisu eest.

төгөнх Каржäär
өдөрчөл Корьера
өлгилдөөртэй Ноотероолтика
вэлгэлс лавардолой Ноолдочой политика
талайг лавардолой Ноолдочой талайг
нэсэжмэсэй Вазможности
Балалгай Нилгалад
мэсэртини ол айнайж Жизнь по интересам
гэблэй Нилгэлс
эннэлөөртэй Образование
шэ элгилд Активе еш
эсэжмэсэй Вазможности
ээлгилд Төлөөж
ээлгилд Бүлэгшээ
ЖИЖИ IVNINK

IVNINK

Ida-Virumaa Noorte Info- ja nõustamiskeskus

Koordineerime Ida-Virumaa noori ja levitame infot. Meie töötajad on alati valmis nõustama noori nende karjääriredelil. Noortekeskuses töötab kutseline jurist, kes võib anda noortele tasuta konsultatsioone. On loodud kõik tingimused, et noored meie maakonnas teaksid enda võimalusi ja osaleksid ühiskonna arengus.

Ida-Virumaa Info- ja nõustamiskeskuse töötajad:

Sergei Ridal

- keskuse juhendaja

Nelli Randver ja
Ilona Ignatuhhina

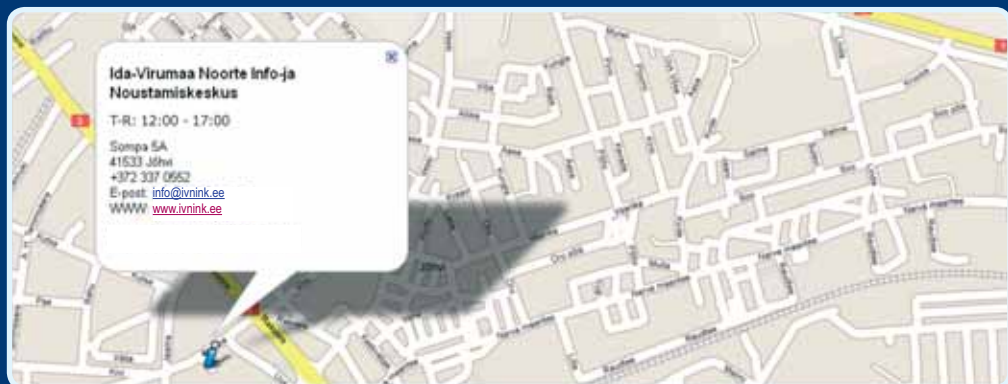
- karjäärinõustajad

Snežanna Ridal ja
Viktor Litvinkov

- infokeskuse töötajad

Noorte Info- ja nõustamiskeskus töötab iga päev teisipäevast reedeni 12-17.00.

Vastame kõigile küsimustele +372 337 0430 või e-mailil info@ivnink.ee. Et saada konsultatsiooni karjääri planeerimisel tuleb ette registreeruda.

Lüganuse Noortekeskus

Kiviõli tee 12, Lüganuse
tel.: +372 3356194

ralli.kuusik@lyganusew.ee

MTÜ Avinurme Valla Noortekeskus
tel.: +372 5297584

mari.oolberg@avinurme.ee

MTÜ Virumaa

Heategevuskeskuse

Noortekeskus

Voidu prospekt 17e, Narva
tel.: +372 3572910

mercycentr@hotmail.ee

www.mercycenter.ee

Narva Avatud Noortekeskus RLK

Puškini 33, Narva

tel.: +372 3577702

info@narvaank.ee

www.narvaank.ee

Narva Noortekeskus

Vestervalli 9, Narva

tel.: +372 3591629

info@noortek.ee

www.noortek.ee

Püssi Avatud Noortekeskus

Kooli 5, Püssi

tel.: +372 53473138

pyssi.noortekeskus.001@mail.ee

www.nyjuventus.ee

Sillamäe ANK

Kalda 14, Sillamäe

tel.: +372 3975705

molodoi@molodoi.ee

www.molodoi.ee

Kohtla-Järve

Kunstide Kool

Vahtra 27, Kohtla-Järve

tel.: +372 3344359

kijkunstidekool@hotmail.ee

www.kijkunstidekool.ee

Narva Laste Loomemaja

Partisani 2, Narva

tel.: +372 3599570

llmar@hotmail.ee

www.nll.ee

Sillamäe Laste Loomingu

Keskus Ulei

Majakovski 7, Sillamäe

tel.: +372 3926150

ulei@hotmail.ee

www.ulei.ee

Nõustamistelefonid

Noorte usaldustelefon

tel.: +372 6466666

Uimasti info- ja nõustamistelefon

tel.: +372 1707

Ülerrigiline tasuta

usaldustelefon

tel.: +372 126

AIDS-i usaldustelefon

tel.: +372 6455555

Lasteabi nõuandetelefon

tel.: +372 116111

www.lasteabi.ee

Vaata ka:

www.nip.ee

www.ida-virumaa.ee

www.noored.ee

www.enl.ee

www.ivnik.ee

www.rajalaidja.ee

Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works 3.0 Unported License.
MTÜ Jõhvi Noortekeskus — 2009 aasta.

IVNIINK

